

Huvudman

Ulnö AB, org.nr. 556657-7705
norr@prolympia.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Prolympia Sundsvall 7-9 i Sundsvalls kommun; nu fråga om avskrivning

Skolinspektionen har den 2 oktober 2023 inlett en tillsyn av Prolympia Sundsvall 7-9 i Sundsvalls kommun. Detta utifrån uppmärksammade skillnader i relationen mellan elevernas resultat på nationella prov och deras slutbetyg för läsåret 2021/2022. Enligt de studerade resultaten fick en anmärkningsvärt stor andel elever vid skolan högre slutbetyg jämfört med deras betyg på de nationella proven i ämnena matematik, svenska och kemi det läsåret.

Ulnö AB, som är huvudman för skolan, har yttrat sig över uppgifterna.

Huvudmannen uppger att skolledningen och skolchef uppmärksammade skillnaden mellan provresultat och slutbetyg i samband med skolans utvärderingsarbete i slutet av läsåret 2021/2022. Huvudmannen har bifogat skolans kvalitetsrapport för läsåret 2021/2022, där skolans analys över skillnaden mellan slutbetyg och provbetyg på de nationella proven framgår. I analysen anges orsakerna bland annat vara en hög svårighetsgrad på de nationella proven, hög frånvaro vid provtillfällena samt en relativt stor grupp elever med särskilt stöd, där provformen i sig utgjort ett hinder. Ulnö AB uppger att huvudmannen ställt frågor till skolledningen utifrån skolans analys samt att huvudmannen genom diskussioner med skolledningen skapat en större samsyn kring betygssättningen i stort, men även kring hur lärarna förhåller sig till de nationella provens betydelse vid betygssättningen. Enligt huvudmannens bedömning var detta ett område som skolan inte arbetat med i tillräcklig omfattning, vilket bidragit till den relativt stora diskrepansen.

Huvudmannen har vidtagit åtgärder utifrån det uppmärksammade behovet av insatser på området. I arbetet med att implementera den nya läroplanen för

grundskolan, Lgr22, har skolan bland annat arbetat med kursplanernas omarbetade innehåll samt de nya allmänna råden om betyg och provning. Lärarna fick dessutom ett särskilt uppdrag inför betygssättningen vårterminen 2023. Uppdraget innefattade att observera eventuella skillnader mellan nationella prov och preliminära slutbetyg. I de fall det fanns avvikelser i provresultat och lärarens bedömning i övrigt skulle orsakerna redovisas och motiveras till skolledningen.

Ulnö AB konstaterar att huvudmannens och skolans analyser och åtgärder med stor sannolikhet bidragit till att minska andelen elever som fått ett högre betyg än provresultatet på ett nationellt prov. Vid betygssättningen vårterminen 2023 hade skolan en fördelning som i större utsträckning liknade riksgenomsnittet och huvudmannens övriga skolor. Huvudmannen uppger att skolan inte har någon specifik dokumenterad rutin för betygssättningen, men att den uttalade rutinen är att betygssättning genomförs enligt gällande krav och riktlinjer i styrdokument och allmänna råd. I de allmänna råden beskrivs bland annat hur lärarna särskilt ska beakta en elevs resultat på ett nationellt prov vid betygssättningen. Huvudmannen uppger att skolans rutiner kan utvecklas samt att huvudmannen kommer att stödja rektorns arbete med betygssättningen vid skolan, bland annat genom att under vårterminen 2024 utgå från och ta stöd av Skolverkets material på området. Huvudmannen anser att denna insats tillsammans med de insatser som redan genomförts är tillräckliga för att skolan ska sätta betyg utifrån kraven i författningarna.

Rättslig reglering

I 3 kap. 14 § skollagen (2010:800) anges att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Enligt 3 kap. 16 § skollagen ska betyg beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad.

I 10 kap. 20 § skollagen anges att när betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygsriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Av 10 kap. 20 a § skollagen framgår att vid betygssättning enligt 20 § i ett ämne som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultatet på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl.

I förarbetena anges att formuleringen "särskilt beaktas" innebär att provresultatet inte helt ska styra betyget, utan att provet ska utgöra ett stöd vid betygssättningen. Läraren ska göra en allsidig bedömning av de kunskaper och färdigheter som eleven har uppvisat i förhållande till de aktuella kunskapskraven och resultatet på ett nationellt prov kan därför inte ensamt utgöra underlag för betygssättningen. Det innebär att om lärarens övriga underlag för kunskapsbedömning sammantaget

visar på kunskapsnivåer som avviker från vad som framkommer i provresultatet kan resultatet bli att det betyg som eleven får avviker från provresultatet både uppåt och nedåt. En lärare kan dock inte bortse från resultatet på ett nationellt prov. Att ett nationellt prov ska ha en särskild betydelse innebär att resultatet på ett nationellt prov ska anses ha en större betydelse än vilket annat enskilt prov eller bedömningsunderlag som helst. Läraren kan dock göra avsteg från huvudregeln om att det nationella provet särskilt ska beaktas vid betygssättningen om det finns särskilda skäl. Med "särskilda skäl" avses sådana situationer där det finns ovanliga och särskilt beaktansvärda omständigheter som motiverar ett avsteg från bestämmelsens huvudregel. Typiskt sett bör det vara fråga om situationer där provresultatet inte ger en rättvisande bild av vad som tidigare är känt om elevens kunskaper och detta beror på omständigheter som eleven inte själv råder över, exempelvis felande teknik och hjälpmedel som inte fungerat vid ett delprov eller personliga förhållanden såsom dödsfall inom familjen eller andra omvälvande händelser. (Prop. 2017/18:14 s. 39-40)

Skolinspektionens beslut

Det framgår att huvudmannen själv har uppmärksammat den stora diskrepansen mellan elevers slutbetyg och deras betyg på de nationella proven läsåret 2021/2022 och utifrån detta vidtagit åtgärder för att komma till rätta med problemet. Huvudmannen har inte i detalj redogjort för skolans nuvarande rutiner för hur betygssättning ska ske och hur de nationella proven ska beaktas i samband med betygssättning, men har uppgett att betygssättning genomförs enligt gällande krav och riktlinjer i styrdokument och allmänna råd. Eftersom huvudmannen avser att stödja rektorns arbete med betygssättningen vid skolan, vill Skolinspektionen framhålla vikten av att betona de nationella provens betydelse. Vid betygssättning ska resultatet på ett nationellt prov särskilt beaktas, vilket innebär att provet ska ges en större betydelse än vilket annat enskilt prov eller bedömningsunderlag som helst om det inte finns särskilda skäl.

Det som har framkommit ger inte anledning till någon ytterligare åtgärd från Skolinspektionens sida.

Ärendet avskrivs.

Beslutet har fattats av juristen Rebecka Rasmuson.

Juristen Elina Axelsson har varit föredragande i ärendet.